

Rokkantsági ellátás

A megváltozott munkaképességű személyek a rehabilitációs ellátáson kívül – de nem azzal egyidejűleg – a rehabilitációs hatóság úgynevezett „komplex minősítése” alapján rokkantsági ellátásban részesülhetnek, amennyiben rendelkeznek biztosításban töltött meghatározott idővel. A legegyszerűbben akként különböztethető meg a két ellátási forma, hogy amennyiben a megváltozott munkaképességű személy rehabilitálható, úgy rehabilitációs ellátásra jogosult, azonban amennyiben a rehabilitációja nem javasolt, úgy rokkantsági ellátásra jogosult. Kivételt képez ez alól a szabály alól az a megváltozott munkaképességű személy, akinek a foglalkoztathatósága rehabilitációval helyreállítható, vagy aki tartós foglalkozási rehabilitációt igényel, azonban a kérelem benyújtásának időpontjában (vagy a felülvizsgálat időpontjában) az öregségi nyugdíjkorhatár betöltéséig hátralevő idő nem több, mint 5 év; ugyanis ez esetben a rokkantsági ellátás megállapítására kerül sor. A rokkantsági ellátás részletszabályait -,

így annak mértékét is – a korábban már hivatkozott Mmtv. szabályozza.

I. Adózási könnyítések

A fogyatékos személyek – elsősorban az esélyegyenlőség megalapozása érdekében – adózási kedvezményben részesülnek. Többek között a súlyos fogyatékoságnak minősülő betegségekről szóló 335/2009. (XII.29.) Kormányrendelet (továbbiakban Kormányrendelet), valamint a súlyos fogyatékoság minősítéséről és igazolásáról szóló 49/2009. (XII.29) EüM rendelet (továbbiakban EüM rendelet) határozza meg azt, hogy mely súlyos fogyatékoságnak minősülő betegségben szenvedő személyek vehetik igénybe az adókedvezményt (a kormányrendeletben meghatározott súlyos fogyatékoságnak minősülő betegségek és fogyatékoságok eseteit lásd az internetes közzététel **mellékletében...**)

Az adókedvezményt igénybe vehetik továbbá a rokkantsági járadékban, valamint a fogyatékosági támogatásban részesülő személyek is.

A kedvezmény igénybevételéhez igazolás beszerzése szükséges, melyet nem az adóhatóság, hanem szakambulancia vagy

kórházi osztály szakorvosa, illetve a szakambulancia vagy szakorvos által készített orvosi dokumentáció alapján a beteg által választott háziorvos állíthat ki. Az igazolásnak nincsenek szigorú formai követelményei, azonban főbb tartalmi követelményeit – adattartalmát – az EüM rendelet rögzíti. Értelemszerűen tartalmaznia kell a magánszemély személyi adatait, valamint betegsége/fogyatékosága és annak véglegessége vagy ideiglenessége meghatározását, valamint az igazolást kiállító orvos aláírását. Amennyiben ideiglenes igazolás kerül kiállításra, úgy azt évente ki kell állítani; azonban a betegség/fogyatékoság végleges állapotát újból igazolni nem kell. Fontos tudni, hogy aki rokkantsági ellátásban vagy fogyatékosági támogatásban részesül, annak igazolás beszerzésére nincs szüksége; a jogosultságot az ellátást vagy támogatást megállapító határozat biztosítja. Az igazolás, valamint a határozat benyújtására az adóhatósághoz sincs szükség; azt a kedvezményt igénybe vevő személynek 5 évig kell megőriznie. A jogosult magánszemély kizárólag saját magára nézve veheti igénybe az adókedvezményt, ha rendelkezik az igazolással (vagy határozattal) és megfelelő adóköteles jövedelemmel. A kedvezmény átruházására vagy más személy

(például családtag) feljogosítására annak igénybevételére tehát nincs lehetőség.

Az adókedvezmény mértékét a személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény (továbbiakban Szja tv.), valamint az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény (továbbiakban Art.) szabályozza. A magánszemély úgynevezett „személyi kedvezményre” jogosult, mellyel a magánszemély összevont adóalapjának adója csökkenthető havonta az adóév első napján érvényes havi minimálbér 5 százalékának megfelelő összeggel. A személyi kedvezmény akár év közben, valamint 5 éves elévülési időn belül is igényelhető a www.nav.gov.hu internetes oldalon letölthető nyilatkozat minta kitöltésével.

A személyi kedvezmény érvényesíthető az első házások kedvezményével, illetve a családi kedvezménnyel párhuzamosan is, azonban kizárólag abban az esetben, ha ezen utóbbi két kedvezmény bármelyikének érvényesítése után még marad a magánszemélynek az összevont adóalapba tartozó adója, mely így csökkenthető.

Kiemelendőnek tartjuk az Szja tv. 48. §-ának (5) bekezdésének rendelkezését, mely szerint a munkáltatónak és a kifizetőnek tájékoztatási kötelezettsége van a magánszemély felé

az adóelőleg-nyilatkozat lehetőségéről (tehát a személyi kedvezmény igénybevételéről), valamint a leadott vagy nem leadott nyilatkozatok következményeiről.

II. A rokkantsági nyugdíj, és az egyes fogyatékoságok támogatása

A korábban rokkantsági nyugdíj néven ismert ellátási formát a szabályozásban ma rokkantsági járadékként ismerjük. Abban az esetben, ha nagymértékű egészségromlás következik be, azonban olyan korai életkorban, hogy az adott személy a TB ellátásokhoz szükséges minimum biztosítási – szolgálati – időt sem szerezte meg, akkor lehet jogosult erre az ellátási formára. Természetesen a rokkantsági járadékot igénylőnek egyéb feltételeknek is meg kell felelnie, így például a 25. életévét megelőzően keletkezett egészségkárosodásnak legalább 70 %-os mértékűnek kell lennie és kizárt az, hogy az igénylő egyidejűleg nem részesülhet nyugellátásban, baleseti nyugellátásban vagy megváltozott munkaképességű személyek ellátásában. (Fontos tudni azonban, hogy egyes ellátásokban részesülhet az igénylő, így nem akadály az, ha az igénylő fogyatékosági támogatásban részesül, vagy az igénylő után családi

pótlékot folyósítanak, vagy az igénylő munkaviszonyban, illetve egyéb munkavégzésre irányuló jogviszonyban áll.) A járadék pénzbeli ellátás, melynek szabályait a jelenleg is hatályos 83/1987. (XII.27.) MT rendelet, valamint a társadalombiztosításra vonatkozó jogszabályok tartalmazzák.

Az igénylő személy 18. életévének betöltését követően állapítható meg ez az ellátás; azonban igényelhető 6 hónapra visszamenőlegesen, amennyiben a jogosultság feltételi fennállnak. A kérelmet a lakóhely szerint illetékes nyugdíjbiztosítási igazgatási szervnél lehet személyesen vagy akár elektronikus úton előterjeszteni. A kérelmező eljárhat személyesen, meghatalmazottja, törvényes képviselője vagy gondnoka útján. Amennyiben ugyanis nagykorúsága betöltésekor a rokkantsági járadékot igénylő személyt egészségi állapota (értelem- és szellemi képessége) miatt gondnokság alá kell helyezni, úgy előbb a gondnokság alá helyezési eljárást kell megindítani és lefolytatni annak érdekében, hogy a gondok – mint az igénylő törvényes képviselője – nyújthassa be a járadék iránti igényt. A szükséges formanyomtatványban nyilatkozni kell a személyi adatokról, valamint a nyomtatványhoz mellékelni kell az igénylő egészségi állapotával kapcsolatos egészségügyi

ellátások zárójelentéseit (ha vannak) és a házi orvosnak/kezelő orvosnak az igénylő jelenlegi egészségi állapotára, illetve gyógykezelésére és rehabilitációjára vonatkozó összefoglaló adatokat tartalmazó véleményét.

Fontos kiemelni, hogy a rendelet szabályai 2016. január 1-jével változtak. A rendelet 6.§-a értelmében azonban a megváltozott rendelkezéseket csak a jövőre nézve alkalmazhatják, így a 2016. január 01. napját megelőzően megállapított rokkantsági járadékok esetében egyes – ma már szigorúbb – szabályok alkalmazásától el kell tekinteni a felülvizsgálat döntésben meghatározott időpontjáig; a jogosultat tehát egészségkárosodott személynek kell tekinteni.

Érdeemes tudni, hogy az eddig említetteken túl egyes betegségek kialakulása esetén a jogi szabályozás szempontjából súlyosan fogyatékosnak minősül az adott személy. Egyértelműnek tűnik, hogy ide tartoznak a látássérültek, hallássérültek vagy a mozgássérültek, az értelmi fogyatékosok és többek között az autisták is. A már hivatkozott 335/2009. (XII.29.) Kormányrendelet mellékletében található meg azon betegségek felsorolása, mely alapján az adott személy súlyosan fogyatékosnak tekinthető.

Az egyes betegségek nem csak a már korábban említettek szerint részesülnek támogatásban. Példának okáért közismert tény, hogy egyre nő a cukorbetegségben szenvedők szám; mely betegség kezelésére alkalmazott gyógyszerek/készítmények vonatkozásában többféle támogatás is igényelhető. lehet venni. Ekkor beszélhetünk különböző mértékben támogatott gyógyszerekről (például vércukorcsökkentő tabletták, inzulinok), támogatott segédeszközökről (például vércukorszintmérő).